

RETTELSESBLAD

Erstatter forelæggelsesnotatet af 13. april 2016

(Der er i den grønlandske version foretaget sproglig korrektion i forslaget's titel)

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx.xx. 2016 om ændring af Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation.

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender)

Forelæggelsesnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender)

1. behandling

Naalakkersuisut har fokus på at beskytte udsatte grupper i samfundet og det er i det lys, at Naalakkersuisut's forslag til Inatsisartutlov om ændring af landstingsforordningen om socialvæsenets styrelse og organisation, skal ses.

Forslaget giver Naalakkersuisut mulighed for i en periode helt eller delvist at suspendere forvaltningen af sociallovgivningen i en kommune, hvis der foreligger en væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtigelser eller borgerens rettigheder.

Indledningsvist er det vigtigt at slå fast, at Naalakkersuisut ikke ønsker at bryde med nærhedsprincippet og centralisere forvaltningen på socialområdet. Naalakkersuisut ønsker, at de sociale indsatser sker tæt på borgeren og sætter borgeren i centrum.

I dag har kommunerne ansvar for at sagsbehandle og træffe afgørelser i børnesager, mens Departementet for sociale anliggender fører tilsyn med den kommunale forvaltning. Under afholdte tilsyn er det konstateret, at der i den kommunale praksis er blevet udvist massiv passivitet i sager om underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn.

Tilsynet konstaterede passivitet i sager, hvor kommunale forvaltninger har haft kendskab til alvorlige svigt og undladt at handle i overensstemmelse med sagernes alvorlighedsgrad. Det drejer sig fx om underretninger om vold, misbrug og vanrøgt.

Sideløbende med det sociale tilsyn har Departementet for sociale anliggender i 2014 haft et rejsehold ude i kommunerne for at skabe overblik på anbringelsesområdet og få opdateret de lovpligtige handleplaner. Også her var der alvorlige efterslæb i sagsbehandlingen.

Med andre ord har samtlige kommuner i forskelligt omfang fået konstateret manglende, mangelfuld eller fejlbehæftet sagsbehandling. De kommunale svigt har medført, at en gruppe udsatte børn antagelig har lidt uoprettelige fysiske og psykiske skader.

Dette lovforslag er en reaktion på tilsynets alarmerende observationer.

Efter orientering om tilsynets observationer, har Inatsisartut's Familie- og Sundhedsudvalg i en skrivelse d. 5. maj 2015 spurgt mig, om vi politisk har været for optimistiske eller urealistiske ved at placere det primære ansvar for socialområdet i kommunerne, og om dele af eller hele socialområdet bør centraliseres. Det mener vi ikke i Naalakkersuisut. Men vi mener, at der er et åbenbart behov for at styrke det sociale tilsyn og vores handlemuligheder, når kommunerne svigter den opgave, de er blevet betroet.

Der er ingen tvivl om, at de samfundsmæssige konsekvenser af de kommunale svigt vil være omfattende. Det er veldokumenteret, at omsorgssvigt kan føre til mangelfuld følelsesmæssig udvikling, hjerneskader og invaliderende psykiske lidelser hos børn. Svigtene vil påvirke børns skolegang og kan aktivere en negativ spiral, hvor børn reelt bliver frataget deres rettigheder og deres muligheder for familieliv, uddannelse og et godt voksenliv.

Børnetalsmandens kritiske rapport fra Qaasuitsup Kommunua har medvirket til, at Naalakkersuisut har fundet det nødvendigt at udvide handlemulighederne. Naalakkersuisut vil sætte barnet i centrum, når det drejer sig om sager på børne- og ungeområdet. Men desværre ser vi, at mange børn bliver udsat for dobbelt omsorgssvigt, når først forældrene og dernæst kommunen lader dem i stikken. Det kan vi ganske enkelt ikke leve med.

I forbindelse med debatten har det været fremført, at lovforslaget er et angreb på det kommunale selvstyre, og at Naalakkersuisut ønsker at overtage kontrollen med de kommunale budgetter. Jeg vil klart og tydeligt afvise, at der ligger den type hensigter bag forslaget. Som sagt ønsker Naalakkersuisut, at de sociale indsatser sker tæt på borgeren og sætter borgeren i centrum. Vores socialpolitik bygger på et nærhedsprincip, og vi mener fortsat, at borgernære opgaver er bedst placeret i kommunerne.

Hvis Naalakkersuisut - på basis af væsentlige tilsidesættelser af kommunens forpligtelser overfor bl.a. børn og unge - vælger at suspendere en kommunes forvaltning af hele eller dele af det sociale regelsæt efter denne lov, vil det ske med respekt for kommunes økonomi og i et tæt samarbejde med kommunen. Det har vi en helt åbenlys fælles interesse i.

Jeg er glad for, at MIO bakker op om lovforslaget. Jeg er ligeledes glad for, at Inatsisartut's Familie- og Sundhedsudvalg i en skrivelse d. 5. maj 2015 har udtalt, at jeg kan forvente fuld politisk støtte til at fremme tiltag, der kan styrke arbejdet for børn og unges trivsel, herunder at skaffe ressourcer til at styrke tilsynet.

Jeg håber, partierne i Inatsisartut vil støtte op om forslaget, der grundlæggende har til hensigt at beskytte en udsat gruppe i vores samfund, der ikke kan beskytte sig selv; nemlig udsatte børn og unge.